

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NHỮ HÙNG CAO

**PHÂN TÍCH CÁC YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG
ĐẾN THU NHẬP CỦA HỘ NÔNG DÂN NGHÈO
Ở HUYỆN NA HANG TỈNH TUYÊN QUANG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2014

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NHỮ HÙNG CAO

**PHÂN TÍCH CÁC YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG
ĐẾN THU NHẬP CỦA HỘ NÔNG DÂN NGHÈO
Ở HUYỆN NA HANG TỈNH TUYÊN QUANG**

Chuyên ngành: Kinh tế Nông nghiệp

Mã số: 60 62 01 15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Nguyễn Xuân Dũng

THÁI NGUYÊN - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là hoàn toàn trung thực, và chưa từng được sử dụng hoặc công bố trong bất kỳ một công trình nào khác.

Tôi xin cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và thông tin trích dẫn trong luận văn được ghi rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2014

Tác giả luận văn

Nhữ Hùng Cao

LỜI CẢM ƠN

Luận văn này được hoàn thành là quá trình nghiên cứu và tích lũy kinh nghiệm của tác giả. Trước hết tôi xin được bày tỏ lòng trân thành cảm ơn đối với các lãnh đạo Chi cục thuế huyện Na Hang, lãnh đạo Cục thuế tỉnh Tuyên Quang đã tạo mọi điều kiện thuận lợi nhất để tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi cũng xin bày tỏ lòng cảm ơn đối với Ban giám hiệu trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh, lãnh đạo Khoa Đào tạo Sau đại học trường Đại học Kinh tế và QTKD.

Để có được kết quả này, tôi vô cùng biết ơn và tỏ lòng kính trọng sâu sắc đến PGS.TS. Nguyễn Xuân Dũng - người đã nhiệt tình hướng dẫn tôi làm đề tài và cũng là người đầu tiên tạo cho tôi mong muốn được làm khoa học và cống hiến cho khoa học.

Tôi xin bày tỏ lòng trân thành cảm ơn tới tất cả các bạn bè, đồng nghiệp đã luôn đồng viên giúp đỡ tôi trong những lúc khó khăn nhất.

Luận văn này được hoàn thành không thể không nhắc tới sự giúp đỡ của các cán bộ lãnh đạo huyện Na Hang, lãnh đạo các Phòng Lao động, TB&XH, Phòng Nông nghiệp, Phòng Giáo dục - Đào tạo, Phòng Tài nguyên và môi trường, Chi cục Thống kê đã tạo điều kiện rất thuận lợi cho tôi trong việc thu thập số liệu, nghiên cứu địa bàn

Cuối cùng tôi xin bày tỏ lòng cảm ơn tới các thành viên trong gia đình tôi, những người đã tạo điều kiện cho tôi cả về vật chất lẫn tinh thần để tôi hoàn thành khoá học cũng như luận văn này.

Một lần nữa tôi xin trân thành cảm ơn sự giúp đỡ của mọi người!

Thái Nguyên, ngày tháng năm 20

Tác giả luận văn

Nhữ Hùng Cao

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT	v
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài nghiên cứu	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
3. Đối tượng nghiên cứu	2
4. Phạm vi nghiên cứu	2
5. Ý nghĩa khoa học của đề tài nghiên cứu.....	3
6. Những đóng góp mới của luận văn.....	3
7. Bố cục của luận văn	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ THU NHẬP VÀ NÂNG CAO THU NHẬP CỦA HỘ NÔNG DÂN NGHÈO	4
1.1. Cơ sở lý luận	4
1.1.1. Một số khái niệm cơ bản.....	4
1.1.2. Các lý thuyết về thu nhập	6
1.1.3. Những đặc trưng cơ bản và vai trò của kinh tế hộ nông dân.....	6
1.1.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến kinh tế hộ nông dân	9
1.2. Cơ sở thực tiễn của đề tài.....	10
1.2.1. Thực trạng và xu hướng phát triển kinh tế nông hộ ở Việt Nam	10
1.2.2. Một số loại hình nông hộ chủ yếu hiện nay.....	14
1.2.3. Kinh nghiệm phát triển kinh tế nông hộ ở một số nước trên thế giới.....	15
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	20
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	20
2.2. Các phương pháp nghiên cứu	20

2.2.1. Cơ sở phương pháp luận	20
2.2.2. Phương pháp thu thập thông tin.....	20
2.2.3. Phương pháp tổng hợp, xử lý số liệu	21
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	21
2.3.1. Các chỉ tiêu nghiên cứu về điều kiện phát triển kinh tế đem lại thu nhập cho hộ nông dân	21
2.3.2. Các chỉ tiêu biểu hiện kết quả sản xuất và thu nhập của hộ nông dân.....	21
Chương 3: THỰC TRẠNG THU NHẬP CỦA HỘ NÔNG DÂN NGHÈO Ở HUYỆN NA HANG, TỈNH TUYÊN QUANG.....	24
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu	24
3.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	24
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội của huyện	26
3.2. Thực trạng kinh tế hộ nông hộ của địa phương	34
3.2.1. Sơ lược về kinh tế nông hộ của địa phương	34
3.2.2. Tình hình nhân khẩu và lao động của các nhóm hộ điều tra	34
3.2.3. Tình hình đất đai của nhóm hộ điều tra	37
3.2.4. Thực trạng sản xuất của các hộ điều tra	39
3.3. Đánh giá một số yếu tố ảnh hưởng đến thu nhập của các nông hộ tại huyện Na Hang tỉnh Tuyên Quang	50
Chương 4: MỘT SỐ PHƯƠNG HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP NÂNG CAO THU NHẬP CHO HỘ NÔNG DÂN HUYỆN NA HANG TỈNH TUYÊN QUANG.	57
4.1. Một số giải pháp chủ yếu nhằm nâng cao thu nhập cho các nông hộ ở huyện Na Hang.....	57
4.1.1. Các giải pháp cụ thể.....	57
4.1.2. Các giải pháp chung.....	61
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	70
TÀI LIỆU THAM KHẢO	74

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT

TT	Nội dung	Ký hiệu, viết tắt
1	Đồng Đô la Mỹ	USD
2	Ngân hàng thế giới	WB
3	Nhà xuất bản	NXB
4	Tổng thu nhập quốc nội	GDP
5	Xoá đói giảm nghèo	XĐGN
6	Bình quân	BQ
7	Lao động - Thương binh và xã hội	LĐ-TB&XH

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: Tình hình sử dụng quỹ đất của huyện Na Hang năm 2012	26
Bảng 3.2: Nhân khẩu và lao động của huyện Na Hang năm 2012	28
Bảng 3.3: Thông tin chung về chủ hộ điều tra năm 2012.....	34
Bảng 3.4: Tình hình dân tộc của nhóm hộ điều tra năm 2012.....	35
Bảng 3.5: Tình hình nhân khẩu và lao động của nhóm hộ điều tra năm 2012	36
Bảng 3.6: Tình hình đất đai của nhóm hộ điều tra năm 2012	38
Bảng 3.7: Trình hình trang bị phục vụ sản xuất của hộ điều tra năm 2012.....	39
Bảng 3.8: Phân tổ thu nhập theo nhóm hộ điều tra năm 2012.....	41
Bảng 3.9: Các nguồn thu của nhóm hộ điều tra năm 2012.....	42
Bảng 3.10: Kết quả sản xuất ngành trồng trọt của nhóm hộ điều tra năm 2012	46
Bảng 3.11: Tình hình sản xuất ngành chăn nuôi của nhóm hộ điều tra năm 2012.....	49
Bảng 3.12: Tình hình đất đai phục vụ sản xuất của hộ.....	50
Bảng 3.13: Tình hình vốn và vốn vay của hộ.....	52
Bảng 3.14: Tổng hợp kinh nghiệm sản xuất của nhóm hộ điều tra	54
Bảng 3.15: Tình hình lao động của nhóm hộ điều tra	55
Bảng 3.16: Thu nhập từ làm thuê của hộ điều tra.....	56

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài nghiên cứu

Mỗi chúng ta, ai cũng cần đến những nhu cầu thiết yếu như cơm ăn, áo mặc, nhà ở và công việc ổn định v.v. Nhưng nhu cầu của con người là vô hạn, ngày càng tăng theo sự phát triển của huyện hội, chính sự tăng lên này đã thúc đẩy huyện hội phát triển theo chiều hướng tiến bộ để đáp ứng nhu cầu của con người.

Thu nhập của một nước hay là thu nhập quốc dân là tổng thu nhập của tất cả mọi người sống ở nước đó.

Để xem xét nền kinh tế của một đất nước tăng trưởng hay suy thoái người ta đưa ra nhiều chỉ tiêu khác nhau: Tỷ lệ lạm phát, tình trạng thất nghiệp, tốc độ tăng trưởng v.v... Trong đó chỉ tiêu tốc độ tăng trưởng là chỉ tiêu khá quan trọng tức là biết được thu nhập bình quân đầu người (GNP) là bao nhiêu. Như chúng ta thấy thu nhập bình quân đầu người trong một hộ phản ánh tình trạng một đất nước, thu nhập bình quân đó nói lên mức sống của người dân ở một địa phương, một vùng hay một đất nước. Khi thu nhập thực tế của người dân tăng lên thì khả năng được tiêu dùng hàng hoá và dịch vụ được tăng lên do vậy mức sống được cải thiện

Việt Nam với gần 80% dân số sống ở nông thôn và trên 70% lực lượng lao động huyện hội làm việc ở nông thôn do đó phát triển một cách toàn diện ở nông thôn để cải thiện và nâng cao mức sống có một ý nghĩa hết sức to lớn vì vậy sản xuất Nông nghiệp của nước ta có vai trò quan trọng trong việc ổn định đời sống kinh tế chính trị huyện hội

Mức sống của người dân nước ta như thế nào qua thu nhập trung bình của họ đặc biệt là thu nhập trung bình hộ ở nông thôn.

Huyện Na Hang là một huyện miền núi của tỉnh Tuyên Quang. Trong những năm qua, mặc dù Huyện đã được Đảng và nhà nước quan tâm, giúp đỡ để cải thiện đời sống cho các hộ nông dân có thu nhập thấp trong Huyện.

Nhưng cho đến nay tỷ lệ hộ nghèo của huyện vẫn chiếm tỷ lệ cao. Đây là một vấn đề nhức nhối được đặt ra đối với lãnh đạo Huyện nói riêng và với các cấp lãnh đạo nhà nước nói chung. Câu hỏi đặt ra ở đây là làm thế nào để nâng cao thu nhập cho hộ nông dân nghèo, giúp họ nâng cao mức sống, cải thiện điều kiện sinh hoạt và giảm nghèo.

Đứng trước những thực tế cấp bách này, tác giả quyết định chọn đề tài **“Phân tích các yếu tố ảnh hưởng đến thu nhập của hộ nông dân nghèo ở huyện Na Hang, tỉnh Tuyên Quang”** để nghiên cứu nhằm tìm ra giải pháp giúp người dân nghèo cải thiện thu nhập và nâng cao đời sống, góp phần xóa đói giảm nghèo tại vùng nghiên cứu

2. Mục tiêu nghiên cứu

2.1. Mục tiêu tổng quát

Mục tiêu chung của đề tài là phân tích thực trạng và đề xuất được các gợi ý về giải pháp nhằm nâng cao thu nhập cho hộ nông dân nghèo ở huyện Na Hang, tỉnh Tuyên Quang.

2.2. Mục tiêu cụ thể

- Hệ thống hóa những vấn đề lý luận và thực tiễn về thu nhập và các yếu tố ảnh hưởng đến thu nhập của hộ nông dân nghèo.
- Đánh giá thực trạng thu nhập của hộ nông dân nghèo ở huyện Na Hang, tỉnh Tuyên Quang.
- Phân tích các yếu tố ảnh hưởng đến thu nhập của hộ nông dân nghèo tại huyện Na Hang, tỉnh Tuyên Quang.
- Đề xuất và gợi ý các giải pháp nhằm nâng cao thu nhập cho hộ nông dân nghèo tại huyện Na Hang, tỉnh Tuyên Quang.

3. Đối tượng nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu của đề tài là các yếu tố ảnh hưởng đến thu nhập của hộ nông dân nghèo ở huyện Na Hang, tỉnh Tuyên Quang.

4. Phạm vi nghiên cứu

- *Phạm vi về không gian*: Đề tài nghiên cứu trên phạm vi huyện Na